

Verslag

concept

Datum

1 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010912

Blad

1 van 4

Onderwerp

Bestuurskrachtopgave Scherpenzeel.

Bestuurlijk overleg met B&W van Barneveld, 21 september 2020

Aan

College B&W van Barneveld:

Dhr. A. van Dijk, dhr. A. de Kruijf, dhr. H. van Daalen, dhr. A. van de Burgwal, mevr. D. Dorrestijn-Taal, dhr. E. van Steden,

Afgevaardigden van de Provincie Gelderland:

dhr. J. Berends, dhr. J. Markink, mevr. K. Oldenburger-Top, dhr. P. Droste en dhr. R. Duzijn

Van

Sterk bestuur

M. Kunst

Kopie aan

-

1. Opening door de voorzitter de heer J. Berends

De vergadering wordt om 11.30 uur geopend door dhr. Berends.

2. Afstemming van het doel en de verwachtingen voor het gesprek

Dhr. Markink deelt mee dat het doel van dit gesprek is om uit te spreken welke zaken zijn opgevallen en wat er gewijzigd dient te worden in het plan van aanpak.

Dhr. Van Dijk brengt in dat er vanuit het college een aantal opmerkingen en standpunten op schrift zijn gesteld t.a.v. het plan van aanpak (bijlage 1 bij dit verslag), plus een aantal spelregels voor houding en gedrag tijdens de fase van het open overleg. Het college hecht er sterk aan dat het open overleg plaatsvindt met inachtneming van deze spelregels, zie bijlage 2 bij dit verslag. Het document zal op 22 september ter kennisneming aan de Raad worden gestuurd.

M.b.t. de spelregels wordt door de heer Berends voorgesteld om deze tijdens het eerste gezamenlijke bestuurlijk overleg aan de orde te stellen.

3. Bespreking plan van aanpak

Het plan van aanpak wordt aan de hand van enkele dia's toegelicht door de heer Duzijn. De volgende opmerkingen werden gemaakt:

- Dhr. Van Dijk vraagt zich af of het voor alle betrokken partijen helder is dat het om een gemeenschappelijke opgave gaat. Hij stelt voor dit in het Plan van Aanpak te verduidelijken. Daarnaast stelt hij voor dieper in te gaan op participatie, het creëren van draagvlak en in dat verband de betekenis van peilingen.
Dhr. Markink geeft aan dat de steun van de betrokken gemeenteraden en inwoners uiteraard zwaar weegt, de participatie in deze fase is breed van opzet. Wat de rolverdeling tussen gemeenten en provincie betreft: gemeenten zijn als eerste aan zet zijn voor het vinden van oplossingen om hun maatschappelijke opgaven beter te kunnen oppakken, de provincie is partner, denkt mee en neemt soms de regie. Zoals nu in het open overleg.
Dhr. Van Dijk geeft aan dat hij het op prijs zou stellen als er voor Barneveld ook een matrix zoals omschreven onder beoordelingscriteria (par. 6) opgesteld wordt, verder wil Barneveld graag enkele criteria inbrengen.
Ook geeft dhr. Van Dijk aan één van de genoemde varianten, het duurzaam partnerschap met Barneveld, graag nader omschreven te willen zien. Dhr. De Kruijf vult erbij aan dat Barneveld het duurzaam partnerschap, zijnde een ambtelijke fusie, beschouwt als voorportaal naar een bestuurlijke fusie.
- Dhr. Van Dijk geeft aan dat het participatieproces zich ook moet uitstrekken tot Barneveld, waarbij ook in Barneveld gelegenheid moet worden geboden aan betrokkenen om terug te kijken op het proces voorafgaand aan het GS-besluit van 14 juli ("stoom afblazen"). Dhr. Duzijn geeft aan dat hierin zal worden voorzien.
- Dhr. Van Dijk wil meer aandacht voor de raden in dit proces. De aanbeveling wordt meegenomen.
- Dhr. Van Dijk vraagt zich af hoe de behoefte aan een peiling onder de bevolking kan matchen met de planning van het open overleg. Dhr. Duzijn geeft aan dat de participatie in het open

Datum

1 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010912

Blad

3 van 4

overleg niet voorziet in een peiling, omdat daarvoor eerst de varianten goed en gelijkwaardig moeten zijn uitgewerkt. De visie van stakeholders en bewoners op de verschillende thema's zal uiteraard wel worden geïnventariseerd en vastgelegd in een participatieverslag.

- Dhr. Van de Burgwal wil weten waarom de herindelingscan niet gereed is vóór de afweging van de varianten. Dhr. Duzijn antwoordt dat de feitelijke (vooral financiële) informatie die nodig is voor het laden van de varianten al wel eerder bekend is, namelijk via het zgn. brondocument (stap 2 in het plan van aanpak, par. 7). De formele herindelingscan is van belang voor een aan GS voor te leggen herindelingsontwerp, en wordt parallel georganiseerd om tijdig een dergelijk besluit te kunnen nemen (12 januari 2021), als deze variant (fusie met Barneveld) de meest duurzame variant blijkt te zijn.

4. Afspraken rolinvulling partijen

B&W van Barneveld kunnen instemmen met de in het pva voorgestelde opzet van het bestuurlijk overleg en de ambtelijke samenwerking. De heer Van Steden wenst hierbij nadere afspraken te maken over een (financiële) compensatie voor de inzet van de medewerkers van de gemeente. Dit punt zal verder worden uitgewerkt.

Dhr. Berends licht het voorstel toe om een spiegelgroep in te stellen om het bestuurlijk overleg te voorzien van een objectief klankbord. Deze groep van onafhankelijken zal bestaan uit drie of vier personen van naam in de wetenschap of politiek. Gedacht kan worden aan oud-bestuurders of bijvoorbeeld iemand van de Raad van State. Dhr. Berends geeft aan dit ook met Scherpenzeel besproken te hebben die daar positief op reageerden. Ook Barneveld stemt in met het voorstel.

5. Conclusies en vervolgspraken

Samengevat zal het plan van aanpak worden aangepast op de volgende punten:

- a. Commitment van Scherpenzeel én Barneveld met de maatschappelijke opgave
- b. Beoordelingsmatrix ook opstellen voor Barneveld
- c. De variant duurzaam partnerschap nader definiëren
- d. De raden en Provinciale Staten betrekken in het proces
- e. Afspraken maken over de vereiste ambtelijke capaciteit en compensatie

Datum

1 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010912

Blad

4 van 4

Het op basis van de opmerkingen van Scherpenzeel en Barneveld aangepaste pva zal nog deze week naar de gemeentesecretarissen worden verzonden en naar de leden van Provinciale Staten.

6. Rondvraag en sluiting

- Mw. Oldenburger meldt dat dinsdag 29 september een raadsvergadering is in Scherpenzeel, waarin B&W mandaat vragen voor het open overleg. Zij geeft erbij aan dat het college formeel geen mandaat nodig heeft maar rugdekking vraagt. B&W van Scherpenzeel zullen hierover mededelingen doen tijdens een overleg met GS op 1 oktober a.s.
- Dhr. Van Dijk vraagt om een risico-analyse te maken voor het proces: de belangrijkste risico's in beeld brengen met de bijbehorende maatregelen als zij zich voordoen. Het projectteam pakt dit op.

Dhr. Berends sluit onder dankzegging de vergadering om 13.00 uur.

Bespreekpunten provincie – inzet voor open overleg

- Plan van aanpak: gaat met name over Scherpenzeel. We zien in de aanpak van het open overleg vrijwel geen perspectief vanuit Barneveld. Onze veronderstelling is dat in een open overleg niet alleen wordt stil gestaan bij de bestuurskracht van Scherpenzeel maar ook de meerwaarde van een eventueel samengaan voor Barneveld. Er zou wat ons betreft in het plan een paragraaf opgenomen moeten worden over hoe het open overleg wordt vormgegeven vanuit Barneveld.
- In het plan van aanpak zien wij drie varianten: zelfstandigheid, bestuurlijke fusie en duurzaam partnerschap. Vooral deze laatste variant vraagt om nadere uitdieping van de standpunten: hoe staat de provincie hierin? Vanuit Barneveld is in een eerder stadium aangegeven dat een ambtelijke fusie alleen bespreekbaar is als het een voorloper is op een bestuurlijke fusie. Een ambtelijke fusie is voor ons geen uitgangspunt. Wij zullen dit nog verder onderbouwen.
- Zowel in het plan van aanpak als in de opzet voor de participatie zien wij geen expliciete rol en strategie verwoord naar de gemeenteraden. Voor ons is een tijdige betrokkenheid van de gemeenteraad een voorwaarde voor een zuiver proces.
- Het participatieplan vraagt wat ons betreft om aanscherping. Wij missen een innovatieve aanpak van de participatie. Daarnaast valt ons op dat de provincie voorstelt om te kiezen voor een neutrale afzender terwijl de regie op de open gesprekken bij de provincie ligt. Dit vinden wij niet wenselijk. Het is belangrijk dat stakeholders begrijpen wie de afzender is.
- Wij vinden het belangrijk dat er spelregels worden bepaald voor houding en gedrag van alle betrokkenen in dit proces: hoe gaan wij met elkaar om en wat doen we wel en niet. Wij maken ons zorgen over de toonzetting in de communicatie. Een goed proces staat en valt met een neutrale houding.
- Wij zien dat er de nodige inzet van ons wordt gevraagd. Wij willen graag snel uitzicht op wat het open gesprek van ons vraagt qua inzet en middelen. Wij vragen ons af of de provincie budget heeft voor het vereffenen van de extra kosten die wij maken.
- De planning is zeer krap maar voor ons is een belangrijke voorwaarde dat de termijnen gehaald worden. Uitstel is wat ons betreft geen optie wegens een mogelijke samenloop met de gemeenteraadsverkiezingen en het risico van stagnatie. Wij willen graag commitment van de provincie dat de termijnen zoals die nu zijn bepaald blijven staan.

Spelregels en standpunten voor een zuiver proces Arhi-procedure

Spelregels voor een zuiver proces en een open dialoog

Het college van de gemeente Barneveld heeft de waarden en spelregels bepaald voor haar houding en gedrag tijdens de open gesprekken. Het college van Barneveld is hierop aanspreekbaar en nodigt andere betrokkenen uit om uit te gaan van dezelfde waarden en hier eventueel nieuwe aan toe te voegen.

- Wij zoeken voortdurend de open dialoog. Wij voeren het goede gesprek door geen doelredenering te volgen.
- Wij zijn transparant over onze standpunten en onze acties.
- Wij stellen ons open op. Wij willen exploreren en verkennen.
- Wij gaan niet alleen uit van ons eigen belang. Wij stappen over onze eigen schaduw heen als dat nodig is.
- Wij gaan uit van het beginsel van 'fair play'. Wij nemen geen vooringenomen standpunten in en stellen ons onpartijdig op.
- Wij tonen de kunst van het verdragen. We maken anderen niet zwart als dat ons gebeurt.
- We gaan respectvol met elkaar en elkaars belangen om.
- We komen onze afspraken na.
- We maken duidelijke afspraken over wat we communiceren en wanneer zodat anderen hier niet door overvallen worden. Ook de overige betrokken partijen zijn op dit punt aanspreekbaar.

Standpunten college Barneveld Arhi-procedure

Het college van de gemeente Barneveld gaat uit van de volgende standpunten voor de Arhi-procedure.

- Als een herindeling een goede oplossing is voor Scherpenzeel dan staat Barneveld open en constructief in deelname aan het open overleg. Het is van groot belang dat er snel duidelijkheid komt over de herindeling en dat het proces is afgerond op 1 januari 2023. Indien er gekozen wordt voor de variant "herindeling" is het van groot belang dat er uiterlijk op 1 juli 2021 een advies over een herindelingsontwerp bij de minister ligt.
[Duiding: Barneveld wenst een efficiënt proces binnen de door de provincie gestelde termijnen om samenloop met de gemeenteraadsverkiezingen te voorkomen.](#)
[Samenloop zou kunnen leiden tot stagnatie voor zowel Scherpenzeel als Barneveld.](#)
[Voor medewerkers van beide gemeenten brengt een Arhi-procedure veel onzekerheden met zich mee. Het is daarom van belang om een moeilijke beslissing zorgvuldig maar wel snel te nemen.](#)
- De voorkeur van Barneveld gaat uit naar een lichte variant, vergelijkbaar met de herindeling Purmerend/Beemster, en niet naar een volwaardige samenvoeging. Dit vanuit de wens voor een compact en efficiënt proces. In de lichte samenvoegingsvariant wordt een van de betrokken gemeenten niet opgeheven en worden de andere betrokken gemeenten wel opgeheven en geïntegreerd met de niet

op te heffen gemeente, waardoor de rechtsgevolgen die zijn verbonden aan de opheffing voor de niet op te heffen gemeente achterwege blijven. Dit betekent dat de burgemeester, de secretaris, griffier en het ambtelijk apparaat van de niet op te heffen gemeente in functie blijven en er geen preventief financieel toezicht komt. Er dienen wel herindelingsverkiezingen te worden georganiseerd. Dit betekent dat de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 worden uitgesteld en dat er in november 2022 verkiezingen worden gehouden ten behoeve van de nieuwe fusiegemeente..

[Duiding: Scherpenzeel kent het model Purmerend/Beemster en heeft in een eerder gesprek aangegeven hiervoor open te staan.](#)

- Barneveld draagt bij aan een coöperatieve samenwerking in alle stappen van het proces.
[Duiding: Barneveld wil in houding en gedrag een constructieve bijdrage leveren aan de open gesprekken en de stappen die daarna volgen. Barneveld is hierbij bereid om verder te kijken dan het eigen belang.](#)
- Barneveld hecht waarde aan een onafhankelijke “club van wijzen” die het proces begeleidt.
[Duiding: Op deze wijze wordt de kwaliteit van de inhoud en het proces op een objectieve wijze verankerd.](#)
- Tijdens het open overleg moet duidelijk worden wat voor zowel Scherpenzeel als Barneveld de meerwaarde is van een samen gaan en samenwerken.
[Duiding: Barneveld moet \(h\)erkennen en kunnen uitdragen wat de meerwaarde is van een herindeling naar onze inwoners.](#)
- De raad moet tijdig, volledig en juist betrokken worden in het proces.
[Duiding: de raad staat voor democratische legitimiteit en zal vanuit haar rol voortdurend betrokken moeten zijn bij het proces. De regie op de Arhi-procedure ligt bij de provincie. De provincie wordt gevraagd om voortdurend en tijdig inzicht te geven in de stappen die doorlopen worden en in de verschillende rollen, waardoor het college voldoende tijd krijgt voor consultatie en het meenemen van diverse betrokkenen in het proces.](#)
- Alle gesprekken over vormen van samenwerking tussen Barneveld en Scherpenzeel maken onderdeel uit van het open overleg.
[Duiding: Barneveld wil niet vooruitlopen op de uitkomsten van het open overleg en voert nu geen gesprekken over uitbreiding van de al bestaande samenwerking met Scherpenzeel op het gebied van dienstverlening.](#)